

talarpub@gmail.com

تالار talar

talarbrahui

talarbrahui

talarbrahui

+92 81 827824

پہنہ خاک: 8

نہاد: 10 روپے

29-23 اپریل 2022ء

سال: 19

تاک: 16

ایلوپنہ غاتیا

2 میکوپنہ

جاج: ادراک نا ”دُرک“ چلتن نامسافر
(غخوار حیات)

3 میکوپنہ

نوشتا تک: نئے سلام ء
(واجہ لطیف الملک بادی بی بلوچ)

نوشتا تک: اصل مسخت انت مرے؟
(آجوسنگت)

4 میکوپنہ

سیل و چکر: زیباغا مکران
انجینئر جمیل احمد کرد

5 میکوپنہ

پٹ و پول: اصطلاحات نثر (81)
(غفور جان ساسولی)

نوشتا تک: وزن نابریبری المی ء
(جعفر قمرانی)

6 میکوپنہ

اشتهار

7 میکوپنہ

پٹ و پول: براہوئی خلقی شاعری ٹی لوز آ تامدّی
(حمید عزیز آبادی) (20)

8 میکوپنہ

اشتهار

ہفتئی

All About #Brahui

کوئٹہ

تالار

برایوئی نابابت
برایوئی ٹی

تقدیر و براہوئی ادب

(شوگال)

براہوئی ادب نا پڑ آ آراہیت اسل لس مسنو، اسٹ دا کہ
براہوئی زبان اٹ شاعری بھاز متنگ ء، و نثر کم نوشتنہ
متنگ ء۔ دا کچ اسکان ہم پانتنگ کہ براہوئی ادب ء
شاعری نا جلندر منسن۔ و داہیت بیرہ دا سوب آن پانتنگ
کہ ادبی سپہ غاتا گمان ء کہ براہوئی زبان اٹ شاعری
بھاز متنگ ء۔ و داژتون اوار دا ہم پانتنگ کہ دن تو بولی نا
شاعری نا کچ داخس ہم زیات اف کہ شون بلوک بولی تا
شاعری آن زیات مرے، بلکن دادے اونا نثری مواد
تون ہیٹ تنگے تو دا نا کچ زیات غتنگ۔ ہندا سوب ء کہ
دا سرحال کبھی سال آتیاں ہرا دبی مجلس نا سرحال جوڑ
مریک۔ ہندن براہوئی ادب نا پڑ آ آسہ پین سرحال اسے
نا ہم ہرا دبی مجلس اٹ ذکر مریک۔ و پانتنگ کہ براہوئی
ادب اٹ تقدیر اف آن حساب ء۔ دا نا کبھی سوب آتے
ہم پنگ نا کوشت کنگانے، دا رداٹ کبھی نوشت آک
ہم بسنو، و دا بابت شرہ نا چر دا سکان برجا ہم ارے۔ دا ردا
اٹ ہرا سوب آتے دا تم اسکان پانگانے اوقا رداٹ
”براہوئی ادب نا پڑ آ تقدیر نا سگ اف، قبائلی راج اس

متنگ نا سوب آن کس ایلو نا نوشت آتیاہیت کنگ کن
گیگ خنک، تین پہ تین نا سفت کنگ نا رواج روتہ
خلکنے، براہوئی ادب نا پڑ آ تقدیر بیرہ سفت کنگ و تجزیہ ء
تنگک، براہوئی ادب اٹ دن ء مواد اس اف کہ ہرا نا
تقدیری جاج ہنگ مرے، یا دن پا کہ اوڑا تقدیر متنگ
کہ۔ و دا کل ہمو نیک آک ء ہرا بھلو وخت اسے آن
پیری کرسا دا قلم آن اے قلم و، دا باغان اے با سکان سر
متنگ اٹی ء۔ و دا رداٹ اسے پوسکن ء ہیبت یا خیال اس
مونی ہنگ اٹی ء۔ دا حالیت آتیی دا پانگ مریک کہ
اگہ براہوئی زبان اٹ تقدیر اف، تو تقدیر متنگ نا سوب
آتا بابت ہم پوسکن ء سلاہ اس مونی ہنگ کتنے۔

ہیکاروشوکار عبداللطیف قلات پرنٹرز پبلیش روڈ کونڈغان ہیک کرسا 302
فیور 1 یونیورسل پبلیکس جناح روڈ کونڈغان تالان کرے

www.talarbrahui.com

نوشتانک

نئے سلام ء

دیکھ کر اس شے ہندا سوب آن اوتھین دے
فکر کرو ء فکر ہمو بندغ آتھین کروئی ء کہ
اوکلک تین کن آخا بلکہ تینا راج اکن ووی
مسوسر اووقنا ہر گڑا تینا باتی تے کن کس ہندا
خیال آک تمبریز ء جلونٹ اٹ چنڈہ فیبرہ۔
اوناسہ سنگت اس کس، ہرانا پین مہروان کس
گواچنی مہروان مہروان اس کس، او مدام
تمبریز نا استخواہی ء کریکھ تمبریز تینا است
رازا آتے پیرہ مہروان ء پاریکہ۔ اسدے
اس مہروان اووقنا آراغابس اوڑے اونا پناد آ
اوڑدہی تمبریز نالمہ جیبا بی بی سیک تون
مس۔ لمہ بی بی سیک نا وئی سی وچ سال
نسکہ، ولے بھازا گڑا تیک اوڑے شست
سال انا وئی اسکان سر کرکیر تمبریز
تینا سنگت ء تینا لمہ جیبا تون درسی راسی
کرنے و پارے: ”لمہ جان دا کنا سنگت
مہروان ء ای واداسہ جاگہ خوانہ۔“ گڑا
اونالمہ جیبا مہروان جان ء دروت ہلک و
پارے کہنی ہم کنا چنا اس ہرلمہ نا استخواہی
ہندا دے کہ کنا چنا سہب مندرے واسہ
جوان ء انسان اس مرے ہرلمہ وبادہ تینا با
انابا خو ء تینا چنا کن الک تا کہ اونا چنا خو
مف وادے آسراتی نصیب مرے

4 میکوپنہ غا برجاو

لنگڑی نا گواچی کس۔ او خوداری اٹ تینا
خوانگ ء مومن آدرسا نسکہ ء ہرہیم اس
جہان آن ہونئی تمک، دن مف کہ سن

..... واجہ لطیف الملک بادی نی بلوچ

چیئر مین بلوچی پٹ و پول لہز انکی گل نوشکے بلوچستان

اوقا راج اٹ نا جوڑی آنا رتاس اونا
ایسرکنگ کن نت دوخلسا نسکہ۔ او ہندا ہیم
اٹ کس کہ کس کسفرہ یابے گوا کیرہ انتے کہ
اونایب کیب اٹ ہندا نا جوڑی مرمر
اسکان تالان مسوس۔ وادو ہم تین تون
پاریکہ کہ ای اسل اسگڑا کتھ ولے دا
بھیم و خلیس انتے کسے بے تاہیر کرینے۔
گڑا انا خلاسی انت مرو ء وکے داراج اٹ
ہندن جہان آن کان ولے کس ء خبر
مف۔ دکنن و نم خنہ کہ نایب کیب اٹ
بندغ آک ہر وخت کزیت کیرہ ونے
اوقا بابت چچ ساہم تمپک ہندن پانہ کہ فلانی
اینوداد نیاء لانے وادو ہنگ کن ننے چچ ء
فکر اس ہم مقک انتے کہ اوخالی تین کن
گڑتی کرکیرس وادوے تینا راج، زبان ء
دور بیدہ و دستور آتا بابت اٹ چچ ء چرت

وتینے ٹی وینی و دماغی وس و طاقت ووی
کرکیرہ۔ ایسین تو او طوب و بدن نابابت
اٹ بھاز نزور خننگ کہ راج انا بابتیک
اودے چچ اہمیت تھوسد ولے اوکس انا پرواہ
ء کتو کہ بلکن تینا زند انا جوڑ کنگ اٹ
مستری آنا رگلوک کس وخت اس کہ او تینا
مروسس تو گڑا تین تون ہندا پاریکہ کہ ای
اسگڑا کس اس اریٹ ہموکھی نا بند اوتھنگا نے
ولے اودے پین بڑا کنگ کن خشت و
گڈسراٹ چھت اس پکار ء گڑا کوٹھی ء
امر جک کروئی ء بیدس کنا چند انا استخواہی
آن پین گڑا اف کہ دا کوٹھی ء امر مہ دار
کروئی ء ہندا زندا نا چرت اودے فولاد جوڑ
کرکیرس اونا زندی انا نیام اٹ لار کرکیر
کس وادو ناروشم اٹ دے پبدلی برسائس
راج انا بندغ آک ہندا مثال ء سرہ کہ خدا
کس ء تمبریز آنا رگلوک انتے کہ او غریبی و

آسمان وڑ وڑ انا بندغ خنانے ولدا ہم تینا
روشانی ء اوھیان مرکتے، تا کہ دا بندغ
آک تینا زند انا المی گڑا تے دوئی کیر و تینا
زند ء اسہ نمہ دار ء وڑ اسے ٹی تیر کیر ولے
تمبریز داخل جنز آتے خنسا کس اونا است
اٹ بھلو بھلو استخواہی کس اسہ پارہ غان
آرانا گڑتی، ارٹی پارہ غا خوانگ نا گڑتی و
مسٹیکو پارہ غا چا گڑا نا جبال، بھیم و ششی
بڑزی اودے گھیر کرکیر۔ ہندن لگا کہ او
پوغ تازی آتے و کباب منگ ء اونا
شباب وورنائی بوڑو زہمی منگ ء ہر پارہ غا
گڑتی نا ڈیمبری اودے بے جارات و بے
تاہیر کرکیرس وخت اس کہ اونا ابا جان
انگت دا دنیا ء الا گڑا ہندا خہ پین تمبریز
فریشانی، گڑتی تا آماج مس ولے اودا
گڑتی و جبال آتا نیام اٹ اسل سگ و صبر
انادامن ء یلہ کتو، انتے کہ اونا لمہ جیبا نا پنت
و پرمان و دعا کہ تدرس او ہندا جا ورو جاہلیت
آتے ٹی تینا خوانگ ء ہر جانتھا و تینا راج انا
بھیم و گڑتی تے ایسرکنگ کن تینا چ ء تے و
پارے کہ دا زند ء اگہ ای بھیم و خلیس و گڑتی
اٹ گڈریفو گڑا کنا ووی منگ واد نیائی
کناہنگ پوک ء او گیشتری بھلا بھلا بندغ
آتا زند نامہ (سوخ عمری) ء خوانا کہ

نوشتانک

اصل مسخت انت مرے؟

ہلیک۔
لمہ مرے یا باوہ کل انا ہندا کوشت و خواست
ء کہ کنا مل کمیشن نا تیری ء کے تا کہ کنا
بروک آدیک آسراتی ٹی تیر مریر۔ اینو پکھ
علم ہم ارغ کنگ نا وسیلہ جوڑ مسے ہرا کہ علم
انامسخت کس اودے کل گیرام کرینو، بس
منہ جنزل ناچ نا سوال و جواب کن تینے علم
اناکندروی آن لنگڑ کنگ ء۔ بھاز وخت سن
دنیا نا بھلا بھلا فلسفی و تاریخ دان آتا زند انا
بارواٹ خوانہ توننے چچ ء جاگہ اس دو
بنک کہ او علم ء پیسہ نا خاطر آن دوئی کرینو۔
بلکہ اوکلک علم ء مخلوق نا خدمت و ملک کن
ووی کرینو۔

اینو داخس دنیا شون ہلکنے داخس مونی
ہنانے، داخل ہموفا جو ایک ء اگہ اوکلک
ہم چار پیسہ نا خاطر آن علم ء سودا کریرہ تو
مشکل کس اینون دا آسودنی نا دے تے

خنوسن۔

☆☆☆☆☆

کنگ اٹی لگانے کہ نی کمیشن نا تیری ء کرو
ڈی سی و اے سی نا پوسٹ ء ہٹ، زند نا
سر سہب مریر۔ بندغ نا است مرے یا
مف کل بندغ آک اوڑا زور شاہ۔
انادے تے دا پوسٹ انا ہنگ کن وقف
کنگ ء، اسل کہ اوٹی اراسال لگے مسہ
سال لگے یا پنج سال۔ داسد او فتنہ اللہ پیہہ
کے کہ کل تحصیلدار مفسہ، کل کانود نارکھ و

..... سنگت آجو

ہرکس طاقت نا نشہ ء خنانے او طاقت ء
دوئی کنگ خوکا۔ بھلو مخلوق اس تینا زند

تینا تنخواہ ہلیک اراٹی چپ یک توک۔
اگہ کس انجینئر مس توروڈ و بلڈنگ آتا حال
کل انا مومن آٹے۔
کل بس ڈگری نا چکرا ٹی ء، کس خوانگ آ
فوکس کپک، خوانگ نا ہرا مسخت ء اودے
کل گیرام کرینو۔ ہرکس نا ہندا منشا ہندا رضا
ء کہ او ڈگری اس لے، و جوان ء نوکری اس
دوئی تے کہ اونا بروک آتا زند خوشی شاد کامی
اٹ تہینگے، ہرا فیلڈ اٹی اونا شوق مرے یا
مف دا گڑا چچ ء اہمیت اس تچک۔

خوانگ انت ء پارہ؟ انسان ء زنداٹ
انت خوانوئی مریر؟ او ہرا کچ ء ہراڑے
انسان پورو مریر؟ اونا خواست، اونا
جوفہ، اونا شوق ختم مریر؟

کس سے پارہ خوان ڈاکٹر اس مریر، کس
اسے پارہ خوان ماسٹر اس مریر، کس سے
پارہ خوان سائنٹسٹ اس مریر، کس سے
انجینئر منگ ناڈس تنگ، ولے کس تا تینا
فیلڈ اٹی سر سہب مقک، ہرکس ہے گپ
آنا رنیم ملا خطرہ ایمان نیم حکیم خطرہ جان
مریر۔

داچا گڑا ڈی اسٹنچ اسے نا بندغ اس ہم تینا
چندا نا شعبہ ٹی پورو چا ہندا منتے، اگہ کس
ڈاکٹر ء تو نا جوڑ نا سا کا بک، ولے مجال ء
ڈاکٹر نا جوڑی ء پیہہ مرے کہ نا جوڑ ء ہرا
بیاری ء، و اونا درمان ء ہرا وڑ کروئی
تمک۔

اگہ کس ماسٹر لگا تو ڈی پی کپک و چنا تا کل زند
گوازی سیل و سواداٹ تہینگ و ماسٹر تینا

مکھن آگودر:

دن کہ اینو نا پوسکن آ دور و باری ٹی گوادری
چندی طاقت آ تا نیام اٹی اسہ جنگ اس
برجاء۔ اسل گوادری نا اہمیت وخت اسے
آن منے۔ دا علاقہ کمران ڈویشن تون اوار
سد آ جلو کرک آک اسہ ایلو تون جنگ
کر سا کرینو، و ہندن سد آ کچ اٹ بادشاہ
و حاکم دا علاقہ خننا۔

”شاہ نامہ فردوسی“ نارداٹ دا مچ علاقہ
ایرانی بادشاہی نا ہم شیخ منے و ہندا علاقہ
ایرانی و توری بادشاہ تا نیام اٹی جھیرہ نا
میدان منے۔

سکندر اعظم ہم 325 مستر شیخ ٹی تینا
ڈغاری و دیری فوج نا کماشی و کر سا داکان
گدرینگا نے۔ ایشیاء ٹی ہرا ہرا علاقہ
غانیان سکندر اعظم گدرینگا اوتی کل آن
زیات او ہندا علاقہ ٹی مزاحت وختی خننا۔
جاگہ نا بسن آدے، اینو انبار انگا مست
زمانہ غان بے دیگر و سچائی ڈغاری کی آ
مش و بٹ آک و ملائی سکندر اعظم نا فوج و
فوج اٹی اوار ساہار تیان ہم بدل ہلسا
کرے۔ اونا فوج انا کابل دست آ جنزل
آتھون ہم ہندن مس۔ ایلو کنڈ آ وقتا تین
پہ تین تون جھیرہ غانا سوب آن دا علاقہ
اوقا ڈو آ پیش تورا جا چندر گپت نا ڈوٹی
بس۔

راجا چندر گپت آن پد چندی کرن آ تیان
پدا علاقہ نا ہیبت ہندوستان نا کوزہ کرک آ
ساسانی حاکم آتھون بریک۔ ہرا دا علاقہ و
تینا مسٹر و ب اٹی تس۔ و دا خسرو پرویز
(591ء تا 678ء) نا ڈوٹی بس۔

سندھ اٹی ہرا تم برہمن سلطنت جوڑ مس تو

سیل و چکر

زیبا غا مکران (19)

”رائے پچ“ پی آ حاکم دا علاقہ غانا دورہ
و اودا نا پوسکن ہم جوڑ کرے و
مچ آ بست و بند آتے تینٹ سنجالا۔ داہمو
باری کس کہ نبی مہروان حضرت محمد صلی اللہ
علیہ و آلہ وسلم نا ہجرت و دوسد سال
گدرینگا س۔ دین اسلام سرجم و ڈوٹول
اسینا رداٹ مون آ بس۔ ہمو خدا نا حکم و
ڈغاری نا چندی شیخ آ تینی سر کر سا کرے۔
چندی علاقہ و ملک آک اسلام نا سچائی
برسا کرے۔ دا مچ علاقہ غانا چندی قوم و
پیشن آن

..... انجینئر جمیل احمد کرد

و ڈگری فرقہ نا پچ آتے خلنگ کن مکران اٹی
ایلو بلوچستان آن، کہ ہرا فقا جلو و کماشی و
ریاست قلات نا حاکم خان نصیر خان اول
کر سا سر سک۔ چندی جنگ آ تینی دا جاگہ
نا جٹی حاکم گلچیک ہم دا پہہ مسر کہ خان
قلات نصیر خان اول تون ہیبت و گپ آن
بیدس مکران آ حکومت کننگ مفک۔ و ایلو
پارہ غا خان قلات و ہم جٹی حاکم آتا
طاقت نا اندازہ مس تو ارا پوی عہد نامہ مس
ہرا نارداٹ دا جاگہ نا کٹیا ٹی کچی و خان
آف قلات تا نیام اٹی شیخ و بانٹ مس وخت
اس کہ علاقہ نا بست و بند گلچیک تون سلیس۔
داڑا کون تو حالت آک گوادری و مکران نا
جٹی آ حاکم آتا رداٹ مس، و لے گوادری نا
پور و کنٹرول اومان تون ہم منے، ہرا دے
حکومت پاکستان 6 ستمبر 1958ء اٹی مسہ

دن کہ پانگا کہ دا جاگہ نا جٹی آ حاکم آ تینی
ملک، بلیدی و گلچیک تا پن بریک، ہندا

ملین پاؤنڈ ترسا ولدا پاکستان اٹی اوار
کرے۔ گوادری اومان نا کوزہ امر مس دا
سرجم حوال داوڑ اٹی و کہ:

خان قلات میر نصیر خان اول نا دور باری ٹی
ہرا تم مکران ریاست قلات اٹی اوار کنگا تو
او وخت آ مسقط نا بادشاہ و اونا چکر اہلم نا
نیام اٹی چک و تاڑس، ہرائی او مسقط نا
بادشاہ غان تینا جان و پچسا گوادری اٹی بس
باہوت مس۔

دن کہ گوادری خان قلات نا دوٹی کس ہندا
سوب آن خان قلات آن اونا باہوت
متنگ نا سفارش و کنگا کہ دادے داڑے
رہینگ انگ کن الگ۔ خان قلات منے
بیرہ اودے داڑے باہوت کرے، بلکن
گوادری نا کٹیا غان تینا شیخ انامیہ و سلطان نا
چکر اہلم و ترسا کرے تا لکہ بروک آ
مہمان نا جوان خدمت مسرا کہ۔ و لے
داڑتون اوار سلطان نا اہلم و دا ہیبت پانگا
کہ ہرا تم مسقط اٹی حالت آک
جوان مریر تو پدی ہنسا دا علاقہ
(گوادری) و پدی خان آف
قلات نا دوٹی ایسے۔ و لے او
داڑا عمل کننگ نا جاگہ غا دا
بروک آمہمان کرار کرار گوادری
اٹی تینے جاگگی کرے ریاست
قلات نا زوری تیان فاندہ

دائس گوادری نا چندی، و لے بیان مروک آ
تاریخ، و لے دن کہ دا تاریخ نا کتاب اس
اف و نئے ای اسہ تاریخ نوشتہ کرک اسے
اٹ و نئے نم تاریخ نا خوا نوک آک اڑے،
ہندا سوب آن دادے ہندا ڈے السانن
ہرا زیرو پوانٹ آن تینا ہیبت و الاسن
ہموکان ولدا ہیبت و بنا کینہ تا کہ ضلع گوادری نا
زیبائی تیان نم ہم معلومد مریو۔

(برجاء)

غزل

سراج شین

باے سٹی نی ملیس، پارہ خا خو پاٹ آٹے
ہر کس تو یاری کیس، پارہ خا خو پاٹ آٹے
دیوال آتا داسہ خفک، پین ہم بھلن منگ و
خیال اٹ ہیبت و تینا کیس، پارہ خا خو پاٹ آٹے
چیل آک پرہ کشانو، خا خو ہم ہر مینن مس
منس یا کہ نی منیس، پارہ خا خو پاٹ آٹے
شوگ انگور و سر مس، موریک نا ماتن کٹا
خرما بوڑ و نی کنیس، پارہ خا خو پاٹ آٹے
زیل جتا مسک سو آن، دروغ و پین کسر ملا
پاٹ و مسیت نانی ہشپس، پارہ خا خو پاٹ آٹے
جل بدل مس بیش آتا، یکہ غا پٹی دز کرے
بس کہ شین پین پچ پاپس، پارہ خا خو پاٹ آٹے

مرے او تینا خوانگ و پورو کے و ہر
مول و مراد اس او تین کن تخانے او
تینا منشاٹ و خواری اٹ دوٹی کے
اگہ کس اس است جی ایمانداری و
مخلصی اٹ خواری کے تو اودے اونا
خواری تا میوہ دے انادے اس الم
رسینگ تہریز جان نا ای ہر وخت
است بڈی و کیوہ، و لے او چاگز دنا
بہیم و خلیس و بے تاہیری تا ہیبت و
کن تون کیک کہ لہہ جان زند بھاز
سخت و خاص وڑاٹ نن کون انگا
غریب آ تینن گڑا ای اودے ہر

مرے ہندا پاوہ کہ کنا چنا اصل اٹ
زندانا ساڑ و توصیف ہندا دے اگہ
ہر انسان اس ہندا جاو و حالت آتے
سگ گڑا و عظیم و انسان اس مریک
دنیا ٹی بدلی امیر جاگیر دار زرکار
سردار نواب اٹپک بلکن دنیا ٹی و تینا
ایب کیب اٹ بدلی غریب و جفاش
ایک اگہ اینون دنیا غا اسہ نظر اس
شاغن دنیا ٹی داخہ بدلی و نمہ داری
لے دا کل غریب آتا منتوار و
مہروان وخت اس کہ تہریز جان نا لہہ
جیبا نا بے مٹ انگا ہیبت و پرمان

☆☆☆☆☆

نئے سلام و

..... 3 میکو پندھان برجاء

اگہ کس تینا لہہ باوہ نا قدر و کتو پگہ نا
دے اونا چنک ہم اونا قدر و کتو پگہ
نن دا ڈوہ و ویل آتے سکندہ دا قما مول
و مراد ہندا دے کہ نما پگہ نا دے روشنا
مرے تہریز جان نا باوہ و مسہ سال
کس کہ او کزیت کرینے ای ہمسائے
تیا کاوہ کاریم کیوہ تا کہ اونا زند جوان

.....غفور جان ساسولی

Literature)
نوشٹوک نا ہمو خاص واہمیت کڑوک آ
کڑدار ہراتینا جوزه، تجزیہ، آزموندہ، وبے
مٹ آبالادائی نوشٹوک نا اومیت آتا
اسے سر حال جوڑکیک، اصطلاحی وژاٹ او
ہنگامی ادب پاننگک۔
دا اسہ خیالی ء کڑدار اسے نا دروشم اٹی ہم
تینے درشان کنگک کیک، ودا نوشٹوک نا ہر
اسہ پالوآن جوان واقف ہم مریک۔
پاٹ بولمر: (Pot Boiler)
دا ہموادب و آرٹ ء کہ ہراژان ہیرہ کٹیا
دوئی کنگک مریک۔
جوجیلیمیا: Juvenilia
Juvenilia لاطینی لوز iuvenilia
آن ہلنگانے، ہرانا مطلب ”ورنائی“ ء۔
ادب و آرٹ انا پڑ آ ہمونوشٹ ء پارہ ہرا
اسہ نوشٹوک اس تینا ورنائی ٹی گڑاس نوشتہ
کرینے۔
☆☆☆☆☆

81

پٹ و پول

”اصطلاحات نثر“

دا شیخ اٹی نثرانا ہمو اصطلاح یا خاص وژاٹ ہمولوز آک ہرا کہ ہرا ادب اٹی مدام
بکار بریرہ، اوقتا درستی راستی نا اسہ کوششت اس کنگانے۔ دا درستی راستی ٹی نثرانا
صنف و اوژتون گنڈوک ایلو اصطلاح تون اوارا و ارفسانوی وغیرہ افسانوی ادب
ہم اوڑدہ کنگو ء۔ ادب نا پڑ آ ہرا ادبی نظریہ غاک اریہ، اوفنے ایلو شیخ اٹی درستی
راستی کنگک۔
(غفور جان ساسولی)

ہمون ہرائی سانچہ اسے نامک اٹ گڑاس
جوڑ کنگک۔ یعنی سانچہ اسے ٹی گڑاس
شاغنگ آن کاریم ہلنگے، Plastic
Monopolylogue پاننگک۔
گرافی: (Plastic
Contemporary) ادب: ہنگامی ادب۔
یعنی خاص ء وخت اسے آ وختی (عارضی) یا
ہنگامی ء ویل اسے کن درشان مریرہ، دن
انگاسر حال آتا عمر بھاز چنگک مریک۔
ریڈر آئیڈیل: (Reader Ideal)
افسانوی ادب نا پڑ آ ہمو کڑدار ہرا نوشٹوک
اسے نا خاص آ کالخواہ مریک۔ یعنی

چس و کڑداسے و مرہبت نا تینا۔ یات
تنگکے کہ بد ہنگ و نفرت نئے سخت جان،
سوگو و بروک آ وخت انا سخت انگا دے
تے کن تلار آ بنا سخت جوڑکیک۔
جنگ و ہشخہ نا تینا جتا ء کڑداسے، و
ہو غنگ و خویک نا تینا۔ خویک خداغان
خوک کنگک نا سوب ہم توارے!

انتظار کنگک تو ایہن بے مٹ ء و صبر انا تینا
ہنہن ہنہنی اسے۔
زندتین تون تینٹ زیبا ء و موت انا تینا
اسہ مزہ، چس، گرج و اہمیت اسے۔
تتخین اٹ ہندن نا جون اٹ اراخن تا
تینا تینا جتا ء اینگل و خنگک نا جتا، نہ تو اسہ
خن انسان نا نصیب اٹ مسک۔
اے نصیب، نصیب و خوش قسمتی نا تینا گل
وبالی کس، و بد نصیبی نا تینا اسہ جد و جہد، بھلو
کوشٹ و نصیب والاژان ہم مون آہنگ
نا بے ساوڈوک و لے بڑ ء روشن ء منزل
اس مریک۔
دن چا کنا اسہ جب انا خالی متنگ و ایلو
جب اٹ ہیرہ موبائل کئے دنیا نا کل ڈنگم
و فکر آتینا بھلن و وزنی لگا اتنے کہ او
بریرہ کنگک لوسہ۔ اتنے کہ زند بریرہ
و بڑی شیفی تون اوار زیبا ء نا تو زند
مرک آن گچین پاننگکو۔
☆☆☆☆☆

مونوپولی (Monodrama)
Mono یونانی لوز Monos آن
ہلنگانے، ہرانا لغوی معنی ”یکتا“ ء۔ ادبی
اصطلاح نارداٹ ڈرامہ نا ہمو وژ ء پاننگک،
ہرا ہیرہ اسہ کڑدار اسے آ تفوک مرے،
اودے Monodrama پارہ۔
مونوپولی (Monopolylogue)
فلم، ڈرامہ، تھیٹر نا اصطلاح ٹی ہمو بندخ
(کڑدار) ہرا چندی کڑدار تے سر لیتک۔
ادب Monopolylogue پاننگک۔
گرافی: (Plastic
Contemporary) ادب: ہنگامی ادب۔
یعنی خاص ء وخت اسے آ وختی (عارضی) یا
ہنگامی ء ویل اسے کن درشان مریرہ، دن
انگاسر حال آتا عمر بھاز چنگک مریک۔
ریڈر آئیڈیل: (Reader Ideal)
افسانوی ادب نا پڑ آ ہمو کڑدار ہرا نوشٹوک
اسے نا خاص آ کالخواہ مریک۔ یعنی

نوشتانک

وزن نا بریرہ المی ء

برو؟ بھاز مشکل ء گڑاسے، ہرا نا مثال
نئے تینا خوشی، شادے و سر سہی نا دے ٹی
بھاز نظر بریک۔
ہندن لکھسا و پارسا بھلا بھلا فلسفی و
ڈیہ آہف۔
کل گڑا ء ای چا وپہہ مریرہ، علم آن شپ
مریرہ، ہم تو ای مریرہ، بے علمی و بے شعوری
ء خاٹا ہشوہ۔
کل کنا دوستخواہ مریرہ بدخواک پدی تمسا
کار۔
بھاز بھلو عراس کنا مرے موت برحق ء ہم
کنا چوکاٹ ء لغت کپ۔
دا و چندی پین انسان نا است انا ارمان
مریرہ ہرا افتادعا ء ہروخت انسان خواہک،
ہرا فتنے کن تینا پوروزند ء کھک و گن
اٹ تدلیک۔
ولے دا خیال بنگ کہ خدا دا کل گڑا تے
جوڑانٹے کرینے؟
دن انگا جواب آتے خدا نا کلام تینت
انسان ء لیک و لے کس مرے کھنگ
کن۔ خدا پاک، مفہوم تے دن ء:
مدام خواش مروس تو کنا خدا نا شکر گزاری
امر کروس؟ تتخین اٹ غم بتو خدا نئے یات

سہور آن پد مسجد نا کڈ آ نماز کن راہی
مسٹ کہ نیام کسر آ گڑاس عجیب لگانے،
بھاز کوشٹ کریت کہ ہرو، پٹوانت اس
مرے، ہرا کئے دن عجیب و پوسکن لنگک ء،
کہ مہالوانتے کن تون دن متنے۔ عجیب ء
خیال برساکرے۔
ہرے آن پد ہوش کریت کہ کنا اسہ جب
خالی و ایلو جب اٹی ہیرہ موبائل تخوک ء۔
اسہ کڈ آن ای بھاز سبک و ایلو کڈ
جگر یلوگ لسٹ، ہرا کئے پین وژ عجیب
لگا، ولے پدا بھاز زوت کئے خیال بس
کہ اسہ جب انا خالی متنگ و کنا عجیب
متنگ، نازندا انا اسہ بھاز بھلو المیہ اسے نا
کڈ آ اشارہ کیک۔ تتخین اٹ نن تینا زند
اٹ دا غلطی ء بھاز کینہ کہ اسہ کڈ انا ہیرہ
مرین، اسہ کڈ کنا مرے ایلو اسل معف
بایدے۔
دن کن پانہ کہ:
”ہیرہ خوشیک نن تون مریرہ غم تے خدا کچ
کپ۔“
کل نا سنگت، خیر خواہ مریرہ، دشمن و
آستونک نا دوشہ کنا زنداٹ گام اس
تخپ۔
جانجوڑ مریرہ، نا جوڑی، نزوری خدا کنا دارانا
کچ آہم آپ۔
پیہہ کیو امیر آتین ہم امیر مریرہ غمینی کنا

بے شعوری ء سوج کنگک ہی اصل اٹ
انسان ء با شعور و با علم کیک۔
متنگ کیک بریرہ نا لوز کاریم اٹ انگک
نا اصل مسخت ہم ہندا دے کہ دنیا ٹی کل
انسان پاکل مسلمانک بریرہ مفس بلکہ ہر
گڑا اسہ بریرہ وزن اسے ٹی زندا نا شیخ
اس مرے۔
بد ہنگک معف ہیرہ مہر و مرہبت مرے
دن امر متنگ کیک؟ بد پیسی نا تینا اسہ

**ہاتھ بڑھائیں انگوٹھا لگائیں
ووٹ دے کر اپنا قومی فریضہ نبھائیں**

**صوبہ بلوچستان میں
بلدیاتی انتخابات کے شیڈول کا اجراء**

وزیر اعلیٰ بلوچستان کی قیادت میں حکومت بلوچستان صوبے میں شیڈول کے مطابق
بلدیاتی انتخابات کے انعقاد کے لیے پوری طرح تیار ہے
تمام متعلقہ اداروں کو خوش اسلوبی سے بلدیاتی اداروں کے انتخابات کے انعقاد کا ناسک دیا گیا ہے
بلدیاتی اداروں کی تشکیل سے عوام کے مسائل چھلی سطح پر حل ہونگے۔

**بلدیاتی انتخابات
بروز اتوار 29 مئی 2022**

نامزدگی فارم 15 اپریل 2022 سے 18 اپریل 2022
تک متعلقہ ریٹرننگ آفیسر (RO) کے پاس جمع کرائے جاسکتے ہیں۔

ووٹ ڈالیں اعتماد کے ساتھ

محکمہ اطلاعات | حکومت بلوچستان

www.dpr.gob.pk @dpr_gob dpr.gob @dgpr.balochistan

پٹ و پول

(20)

براہوئی خلقی شاعری ٹی لوز آتامڈی

نوشتکار براہوئی زبان نا پڑا پٹ و پول نارداٹ اسہ بھلو پین جمید عزیز آبادی
اسے نا خواجہ ے، دا پٹ و پول اٹی او براہوئی زبان نالوز آتے
خوندی کنگ ناکوشت اس کرینے، ہراقط و ارچیلنگک: شوکار

ای لوز چولہ کنگ نارداٹ اسہ گوئڈ ے کوشت اسے نابنا ے کرینٹ، ہرا کہ براہوئی خلقی شاعری تے ٹی پانگا نو، ہرا
براہوئی ناپٹ و پولی براہوئی خلقی شاعری نا کتاب آتے ٹی خوندی ے۔ دا کاریم ے دا سوب آن مونی انگ نا گیک
کرینٹ کہ براہوئی خلقی شاعری ے سر پند متنگ تون او اور براہوئی زبان نامکن آلوز آتامعدہ ہم خوندی مرے۔ ہرا
کہ بروک آ وخت اٹی جم لوز بلدنا سور دریا ب اٹ او اور مریر۔ کنا است خواہی دادے براہوئی خلقی ادب نا کتاب
آتے ٹی غلطی نا بچ ے گنجائش اس مف۔ او نا سوب دادے کہ براہوئی زبان نا قدرت او نا خلقی ادب اٹی خوندی ے
ا کہ اسہ لوز اس غلط پیدا ورس تو لوز تینا دروشم ے گم گار کیک ہمولوز بروک آ گلز ادہ غایتان آ خستی اودیم مریک۔ ای
ہرا براہوئی خلقی شاعری ناپٹ و پولی کتاب آتے دا بابت خواناٹ، تو لوز بچ کنگ نادے تینی چندی لوز آک
پروف ردی نا گواچی خندگارہ، واہم ای شاعری ناٹھپو نا ڈیک ے ہر سا اودے اصل معنہ تنگ ناکوشت کرینٹ۔
یاتی۔ شیکلو ہرا لوز آتامون اٹ استار خلوک ے، او قمعنہ قاتا پٹ و پول کن فیلم ورک نا گرج ے جمید عزیز آبادی

لوز	معنہ	خلقی شاعری
ملو	☆	پیٹ کرینٹ خو ے پھل خوتے چاملو ے الم نامسٹرا نا جان عجب تلڑ ے (لیلی مور، 38)
تلڑ	☆	پیٹ کرینٹ خو ے پھل خوتے چاملو ے الم نامسٹرا نا جان عجب تلڑ ے (لیلی مور، 38)
پلو		ڈرب یا کاشم آن جوڑ مروک آ بھلا پلو اس ہر فیٹ کا وہ ای پگ انا چتر اس شانانے مون تون جگ انا (لیلی مور، 42)
چتر		تولنگ کن چٹکو رلی، کونٹ یا پٹر پلو اس ہر فیٹ کا وہ ای پگ انا چتر اس شانانے مون تون جگ انا (لیلی مور، 42)
چاخ		دروازہ دیوال اسے نا چٹکو درخ پھلی تگا گو بنگا دیوال نا چاخ اٹی گدا نا پھل اڑینگا درخت نا شاخ اٹی (لیلی مور، 44)
چڑی		بازن آڑا لو تال ے ن سلان چڑی تا خلنگ کن گوری ای مر یوہ لیلی نا سلنگ کن (لیلی مور، 45)
ڈرلجہ		متنگ کیک دا علاقہ ”ڈرلجی“ مرو تو فک ے ہر فین کانن ڈرلجہ کن داخس ن مانده ان ضلع نا خواجہ کن (لیلی مور، 48)
آسک		گیاوان نا بیٹ یا مت، خزم، گڈ تو فک ے تو ریٹ مشی آ آسک آتیاں لیلی تو اڑیفیس پرغو نے باسک آتیاں (لیلی مور، 42)
تھی	بنڈل	ٹھی اس ہلنگٹ لیلی جان گنگ انا روح کنانے تون ے ہشگا بت کنا (لیلی مور، 25)

گنگ	ڈسک	ٹھی اس ہلنگٹ لیلی جان گنگ انا روح کنانے تون ے ہشگا بت کنا (لیلی مور، 25)
زڈوگی	جیمیلک، تینٹ روک آپٹ انا پیا ز	زڈوگی کنگنے باوانا گند کیک لیلی جان ہناتے سرانی زند کیک (لیلی مور، 101)
ٹوٹی	جوز، کوپرا، ڈوگی	زیتون پاپے میوہ سے لیلی جان نادوٹی ے گٹ کنا خراب ے کپرہ ٹوٹی ے (لیلی مور، 101)
جیکل	سندھ انا اسہ علاقہ اس جیکب آباد (خان گڑھ)	جمرا اس تھینے مش تیا جکانے جیکل ناشاراٹی سنگت نادکانے (شامپتیر 172)
گمر	فخر	تمانے دنیاٹی گمر اس دولت نا ہنام آک شردو ک ے ڈو تے کن سنگت نا (شامپتیر 172)
شردوگ	شردو ہینگ اشربلو	تمانے دنیاٹی گمر اس دولت نا ہنام آک شردو ک ے ڈو تے کن سنگت نا (شامپتیر 172)
دربی	ڈھا ڈرائی اسہ علاقہ اسے ناپن۔ دا علاقہ ٹی درب اسہ کاشم نمونہ ے تھیت ردو ک ے بوج اسے، ہرا کہ کیشتر کچ اٹ ٹی مریک	ڈوک اس ای نسوہ دربی نا پیر تیاں برہیت اس کیونے تون انت ارے دے تیاں (شامپتیر 174)
پڈ پڈ	مدان مدان، پرا نا پڈی نا تو ار	جمرا اس تھینے پر ناتے پڈ پڈ ے جی مرے لیلی ے چلم ناتے گڈو ے (شامپتیر 175)
گڈو گڈو	چلم کشنگ نا تو ار	جمرا اس تھینے پر ناتے پڈ پڈ ے جی مرے لیلی ے چلم ناتے گڈو ے (شامپتیر 175)
کانی	گب ہمو کھڈو کا مہیل آک ہراڑے پرانا دیر ہم سلے	دیرو چگل وکانی ے اواہلم نا جوانی ے (کا پچر، 126)
ورغ	طعام، وڑو انا کونٹی ے گڈو ا	جوانی ورغ ناہوتخو (کا پچر 132)
ٹاہو	جوڑ کرو۔ دالوز سندھی زبان نالوز اسے، ولے دالوز جھالاوانی لچہٹی براہوئی زبان اٹ مستعمل ے	جوانی ورغ ناہوتخو (کا پچر 132)
تورہ	ہمو لوت ہراٹی کہ مسافری اسے کن کس تین کن توشہ ٹی مت یا پین گرج انا گڑا ہرنے۔ رکی نا شاعری ٹی ہم تورہ نالوز درشان ے۔ رکی پاکہک: ہرکس ے گون درکار مرے تینا تورہ تون بوز آن برے	تنگ اس گفو تورہ گفو (کا پچر 133)
تلف	نت تا کیرغ نا ہمو شچ ہرا چریگ نا دخت آڈغا آتھنگک	پینی آقلف ے لیلی کنا ہنامی تلف ے لیلی کنا (کا پچر 134)
ڈورا ڈور	بارن آجل	مونی آڈور ے لیلی کنا برگل نا شور ے لیلی کنا (کا پچر 134)
کوکر	☆	جمرا کوکر لیلی کنا باشت آجوکر لیلی کنا (کا پچر 135)

(برجاء)

آپ کا ووٹ آپ کی طاقت

الیکشن کمیشن آف پاکستان کی جانب سے
صوبہ بلوچستان میں
بلدیاتی انتخابات کے شیڈول کا اجراء

838 یونین کونسلز | 50 میونسپل کمیٹیاں | 7 میونسپل کارپوریشنز

بلدیاتی انتخابات بروز اتوار 29 مئی 2022

- الیکشن کمیشن کی جانب سے DRO, RO, ARO کی تعیناتی مکمل
- ماسوائے کوئٹہ اور سیلہ کے، بقیہ تمام اضلاع میں پولنگ ہوگی
- جزل نشستوں پر کونسلروں کا براہ راست انتخاب ہوگا
- ضلع کونسل کے لئے UC میں سے ضلع کونسل کے جزل ممبر کا انتخاب نہیں ہوگا
- ضلع کے یونین کونسلوں کے چیئرمین ضلع کونسل کے ممبران ہونگے
- جزل نشست کے ممبران کے انتخاب کے لئے ان کا متعلقہ وارڈ میں بطور ووٹراندرج ہونا ضروری ہے
- تمام کونسلوں میں خواتین کیلئے 33%، کسان اور رور کر کیلئے 5% اور غیر مسلم امیدواروں کیلئے 5% نشستیں مختص ہیں

شیڈول

تاریخ	سرگرمی	تاریخ	سرگرمی
27-04-2022 30-04-2022	اہلیٹ ٹریول کی جانب سے ایپلوں پر فیصلے کی آخری تاریخ	11-04-2022	ریٹرننگ آفیسر کی جانب سے کاغذات نامزدگی کی طلبی کا عوامی نوٹس
01-05-2022	نظر ثانی کے بعد امیدواروں کی فہرست کی اشاعت	15-04-2022 18-04-2022	امیدواروں کی جانب سے ریٹرننگ آفیسر کو کاغذات نامزدگی جمع کروانے کی تاریخ
02-05-2022	امیدواری سے دستبرداری اور امیدواروں کی نظر ثانی شدہ فہرست کی اشاعت کی آخری تاریخ	19-04-2022	نامزد امیدواروں کے ناموں کی اشاعت
07-05-2022	حصہ لینے والے امیدواروں کو انتخابی نشانات کی الاٹمنٹ اور حصہ لینے والے امیدواروں کی فہرست کی اشاعت	20-04-2022 22-04-2022	ریٹرننگ آفیسر کی جانب سے کاغذات نامزدگی کی جانچ پڑتال کی آخری تاریخ
29-05-2022	انتخابات کا دن	23-04-2022 26-04-2022	ریٹرننگ آفیسر کی جانب سے کاغذات نامزدگی کی منظوری / منسوخی کے فیصلوں کی خلاف اہل جمع کروانے کی آخری تاریخ
03-06-2022	نتیجہ کا فیصلہ		

محکمہ اطلاعات، حکومت بلوچستان

www.dpr.gob.pk @dpr_gob dpr.gob f @dpr.balochistan